Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT) ja opintojen rekisteröintikäytännöt

Rehtorin päätöksessä 77/2011 säädetään aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen yleisistä periaatteista. Alla on päätöksen soveltamisohjeita hyväksilukemisten rekisteröintiin liittyen. Huom. Jokaisen hyväksilukemisten kanssa työskentelevän on syytä lukea myös em. rehtorin päätös kokonaisuudessaan sekä tutustua oman tiedekuntansa hyväksilukemismääräyksiin.

Päätös:
”Hyväksilukemisen muodot ovat korvaaminen ja sisällyttäminen. Korvaaminen tarkoittaa tutkintovaatimuksiin kuuluvien opintojen korvaamista aiemmin hankitun osaamisen perusteella. Korvaaminen edellyttää sisällöllistä vastaavuutta. Korvattujen opintojen asemasta ei vaadita lisäsuorituksia. Sisällyttäminen tarkoittaa aiemmin hankitun osaamisen liittämistä osaksi tutkintoa. Tällöin ei edellytetä sisällöllistä vastaavuutta.”

” Hyväksiluettavat suoritukset kirjataan opintorekisteriin. Kielteinen päätös tehdään kirjallisesti ja siitä ilmoitetaan opiskelijalle. Kielteiseen päätökseen on sisällytettävä perustelut sekä ohjeet oikaisumenettelystä. Päätökseen haetaan oikaisua yliopiston tutkinto- ja oikeusturvajohtosäännön mukaisesti.”

”Hyväksiluettavista opinnoista opintorekisteriin tehtävään merkintään sisällytetään alkuperäisen suorituksen paikka ja suoritusaika. Hyväksiluetusta suorituksesta merkitään arvosana vain, jos se on annettu yliopistossa käytettävän arvosana-asteikon mukaisesti.”

Rekisteröintikäytäntö:
Hyväksiluetut opinnot, sekä korvatut että sisällytetyt, rekisteröidään Oodin Hyväksilukeminen –toiminnon kautta (ks. tarkemmin rekisteröintiohje http://www.helsinki.fi/opiskelijarekisteri/oodi/tuki/ohjeet/win/Hyvaksilukeminen.pdf).

Mikäli kyse on korvaamisesta, hyväksilukeminen rekisteröidään käyttäen sitä opintojakson/kokonaisuuden tunnistetta ja nimeä, jonka aiempi opinto korvaa tutkintovaatimuksista. Mikäli kyse on sisällyttämisestä rekisteröidään opinto yksikön käyttöön perustetulle ”Muualla suoritettuja opintoja” tms. nimiselle opintojaksolle tai kokonaisuudelle. Tällaisen opintokohteen lajin tulee olla Oodissa 'Sisällytetty opintojakso' tai 'Sisällytetty opintokokonaisuus', jotta tarvittaessa saadaan erotettua rekisteristä esimerkiksi tilastotarkoituksiin korvatut ja sisällytetyt opinnot.

Hyväksiluettavan opinnon statukseksi tulee Oodissa ’Hyväksiluettu’. Rehtorin päätöksen 77/2011 muistion mukaisesti opintoja korvattaessa hyväksiluku kirjataan opiskelijalle samalla opintopistemäärällä kuin mikä on korvattavan opintojakson laajuus.

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Opiskelijarekisteri, PL 4 (Vuorikatu 3), 00014 Helsingin yliopisto
Puhelin (09) 191 24339, oodi-tuki@helsinki.fi
Studeranderegistret, PB 4 (Berggatan 3), FI-00014 Helsingfors universitet
Telefon +358 9 191 24339, oodi-tuki@helsinki.fi
Student Register, P.O. Box 4 (Vuorikatu 3), FI-00014 University of Helsinki
Telephone +358 9 191 24339, oodi-tuki@helsinki.fi

Arvosana rekisteröidään Oodiin, mikäli arvosana on annettu yliopistossa käytössä olevan asteikon (tai siihen suoraan vertautuvan asteikon) mukaisesti. Muussa tapauksessa opinnolle kirjataan arvosanaksi Oodiin Hyv. (=hyväksytty).

Hyväksiluettavalle opinnolle merkitään suorituspäiväksi alkuperäisen suorituksen suorituspäivä. Hyväksyjäksi merkitään hyväksiluvun tehnyt opettaja. Hyväksyjä voi myös olla esimerkiksi tiedekunta, mikäli on kyse tiedekunnan vastuulle kuuluvasta hyväksiluvusta. Hyväksiluettavasta suorituksesta rekisteröidään myös opintosuorituksen kieli silloin, kun se on tiedossa ja todennettu. Muussa tapauksessa kieleksi merkitään tuntematon. Lisäksi Oodiin talletetaan tieto oppilaitoksesta, jossa alkuperäinen opinto on suoritettu.

Huom1. On tärkeää tallettaa alkuperäisen suorituksen suorituspaikka ja suorituspäivä hyväksiluettavalle opinnolle oikein, jotta tiedot siirtyvät esimerkiksi Kelalle opiskelijan suorittamista opinnoista vain kertaalleen ja virheettöminä.

Huom2. Mikäli kyse on Helsingin yliopistossa aiemmin suoritetusta opinnosta, talletetaan Oodiin aiemmaksi oppilaitokseksi se yliopiston organisaatio, jossa alkuperäinen opinto on suoritettu (esim. H450 Nykykielten laitos).

Huom3. Mikäli hyväksiluettava aiemmin hankittu osaaminen on esimerkiksi työskentelyä tms. ei-oppilaitoksessa hankittua osaamista, valitaan Aiemman oppilaitoksen tietoihin Oodissa organisaatioksi 999=Muu yhteistyötaho ja kirjoitetaan lisätieto-kenttään tarkempi selitys asialle.

Huom4. Oodin Aiemman oppilaitoksen tiedot -kohdassa olevaan lisätieto-kenttään on syytä kerryttää tietoa kaikista opiskelijalle kyseisen oppilaitoksen opintojen perusteella tehdyistä hyväksilukemisista, jotta myös jälkikäteen pystytään selvittämään rekisteristä, mitä ja mihin perustuen opiskelijalle on jo hyväksiluettu.

Huom5. Opiskelijan tulee olla läsnäoleva (tutkinto-opiskelija), kun hän hakee hyväksilukemista.

Päätös:
” Aiemmin hankittu osaaminen tulee hyväksilukea mahdollisimman täysimääräisenä edellyttäen, että tutkinnolle asetetut tavoitteet saavutetaan.”

” Yliopistossa suoritettavaan alempaan korkeakoulututkintoon voidaan hyväksilukea aiempaan korkeakoulututkintoon sisällytettyjä opintoja yhteensä enintään 90 opintopistettä ja ylempään korkeakoulututkintoon yhteensä enintään 60 opintopistettä.” Milloin kyseessä on opintojen korvaaminen, tulee osaamisen vastata hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tai -jakson tavoitteita. Alempaan korkeakoulututkintoon sisällytettyjä opintoja ei hyväksilueta ylempään korkeakoulututkintoon. Tiedekuntaneuvosto antaa tarkemmat määräykset korkeakoulututkintoon jo sisällytettyjen opintojen hyväksiluvun enimmäislaajuuksista ja mahdollisista sisällöistä.

Aiempaa korkeakoulututkintoa varten osoitettu kielitaito korvaa sellaisenaan tutkintoon kuuluvat kieliopinnot. Mikäli tutkintoon vaaditaan kieliopintoja useammissa kielissä tai äidinkielen osalta alan erityisosaamista, eikä opiskelijalla ole niistä vastaavia aiempia suorituksia, opiskelijan on suoritettava puuttuvat opinnot.

Helsingin yliopistossa tai sen Avoimessa yliopistossa 1.8.2005 jälkeen suoritettu 3 opintopisteen laajuinen tvt-ajokortti korvaa sellaisenaan vastaavan suorituksen eikä korvaavuutta tarvitse erikseen hakea.”

Rekisteröintikäytäntö:
Rehtorin päätökseen liittyvän muistion perusteella aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen perustuu ajatukseen siitä, että ratkaisevaa on opiskelijan osaaminen, ei se missä ja miten osaaminen on hankittu. Hyväksiluku voi siis perustua myös Helsingin yliopistossa aiemmin suoritettuihin opintoihin. Opiskelijaa ei tässäkään tapauksessa tule jatkossa vaatia suorittamaan hyväksiluettavien opintojen tilalle muita opintoja. Syksystä 2011 alkaen myös Helsingin yliopistossa suoritettuihin opintoihin perustuvat hyväksilukemiset rekisteröidään Oodin Hyväksilukeminen –toiminnon kautta (ks. poikkeukset alla).

Poikkeukset yllä mainittuun:
Helsingin yliopistossa aiemmin suoritettuja pakollisia kieliopintoja ja tvt-ajokorttiin perustuvia korvaavuuksia ei tarvitse rekisteröidä Oodin hyväksilukemistoiminnon kautta vaan ne kiinnitetään Oodissa suoraan sellaisenaan toiseen kokonaisuuteen tai tutkintoon ns. kaksoiskiinnityksellä. Huom. Mikäli pakolliset kieliopinnot on suoritettu laajuudeltaan alun perin pienempänä kuin on vaatimus toisessa tiedekunnassa, opiskelijan ei tarvitse suorittaa puuttuvia opintopisteitä vaan kokonaisuus ja tutkinto, johon kieliopinnot kiinnitetään, rekisteröidään puuttuvia opintopisteitä vastaten suuremmaksi. Mikäli pakolliset kieliopinnot on suoritettu laajempana kuin on vaatimus toisessa tiedekunnassa, voidaan kokonaisuus rekisteröidä ylimääräisiä opintopisteitä vastaten suuremmaksi kuin mikä on kokonaisuuden vaadittu laajuus. Tarvittaessa Oodissa voi lisätä opintopiste-eroa selittävän lisätiedon kieliopinnolle tai kokonaisuudelle, johon kieliopinto on kaksoiskiinnitetty.

Helsingin yliopiston avoimessa yliopistossa suoritetut, tutkintovaatimusten mukaiset opinnot voi kiinnittää sellaisenaan kokonaisuuteen tai tutkintoon. Mikäli samat opinnot hyväksiluetaan opiskelijalle toiseen Helsingin yliopistossa suoritettavaan tutkintoon, tulee rekisteröinti tehdä Oodin hyväksilukemistoiminnon kautta.

Helsingin yliopiston toisessa tiedekunnassa suoritettuja opintoja, jotka hyväksytään sellaisenaan esimerkiksi sivuaineeksi tutkintoon, ei rekisteröidä Oodin hyväksilukemistoiminnon kautta vaan ne voidaan kiinnittää sellaisenaan koostettavaan tutkintoon Oodissa. Mikäli samat opinnot hyväksiluetaan opiskelijalle myöhemmin toiseen Helsingin yliopistossa suoritettavaan tutkintoon, tulee rekisteröinti tehdä Oodin hyväksilukemistoiminnon kautta.

Huom. Arvioitaessa sitä, onko todennetun osaamisen kohdalla kyse hyväksilukemisesta vai normaalista suorituksesta perusperiaate on, että jos suoritus on tehty opetussuunnitelmassa kuvattujen opintojakson tai kokonaisuuden vaatimusten (tavoitteet, sisältö, suoritustavat ja arviointi) mukaisesti, kyse on normaalista suorituksesta. Jos sen sijaan osaamistavoitteiden ja sisällön hallinta osoitetaan muuten kuin opetussuunnitelmassa kuvatuilla suoritustavoilla, kyse on (yleensä) hyväksilukemisesta.

Vinkki: Esimerkiksi ennen hyväksilukemispäätöksen tekemistä saattaa olla tarpeen tarkastaa kuinka paljon ja mitä opintoja opiskelijalle on ennestään hyväksiluettu. Tämän voi tehdä hakemalla opiskelijan tiedot Hyväksilukeminen–näytölle Oodissa, jolloin saa kuvan hyväksilukemisten kokonaistilanteesta ja näytöllä voi tarvittaessa tarkastella tietoja myös tarkemmin.

Päätös:
Opiskelijalle ei hyväksilueta opintoja, jotka ovat publiikkiin ilmoittautumispäivänä tai tutkintotodistuksen pyytämispäivänä yli 10 vuotta vanhoja, lukuun ottamatta tutkintoon kuuluvia kieliopintoja. Tiedekuntaneuvosto voi päättää lyhyemmästä vanhenemisajasta.

Rekisteröintikäytäntö:
Huom. Mikäli alkuperäinen opinto on hyväksilukemista haettaessa yli 10 vuotta vanha (tai yli tiedekunnan päättämän vanhenemisajan), ei hyväksilukemishakemusta ole tarpeen ottaa käsitte-

lyyn, koska opinnot ovat joka tapauksessa tällöin vanhentuneita. Poikkeuksena ovat kieliopinnot, joilla ei ole vanhenemisaikaa.

Tutkinnon hakemisen yhteydessä tarkastetaan, ettei tutkintoon käytettävien opintojen joukossa ole hyväksiluettuja opintoja, joiden alkuperäinen suorituspäivä on yli kymmenen vuotta vanha (tai yli tiedekunnan päättämän vanhenemisajan). Huom. Kieliopinnot eivät vanhene.

Kokonaisuuden suorituspäivä määräytyy viimeisimmän osasuorituksen suorituspäivän mukaan. Kokonaisuuteen liitetty hyväksiluettu opinto ei vanhene eli mikäli tutkintoon liitettävän kokonaisuuden suorituspäivä on alle kymmenen vuotta vanha, ei kokonaisuuteen kiinnitettyjen opintojen suorituspäiviä enää tutkita.

Huom. vanhenemissääntöä sovelletaan 1.8.2012 tai sen jälkeen haettaviin hyväksilukuihin.

Vinkki: Miten voi tarkastaa Oodista, onko opiskelijalla vanhentuneita hyväksiluettuja suorituksia: Valitse Opiskelijan opinnot -näytöllä näytettäviksi opinnoiksi vain Hyväksiluettu -statuksella olevat opinnot ja järjestä opinnot suorituspäivän mukaan. Huom. tarkasta vielä vanhentuneiden opintojen osalta, ettei opintoa ole kiinnitetty ei-vanhentuneeseen kokonaisuuteen. (Opinnon edessä olevassa K.-kentässä oleva ruksi kertoo opinnon kiinnityksestä ylempään opintoon. Hierarkia-Opinto-näytöstä näkee tarvittaessa tarkemmin, mihin opinto on kiinnitetty.)
.

Muuta:
Opintosuoritusotteella on tarkoitus korvata (vuoden 2012 aikana) teksti ja summa 'Opintopisteet yhteensä' seuraavan kaltaisilla teksteillä ja summilla:
'Suoritettuja opintopisteitä yhteensä' = summaksi lehtitasolta Suoritettu-statuksella olevien opintojen yhteismäärä
'Hyväksiluettuja opintopisteitä yhteensä' = summaksi lehtitasolta Hyväksiluettu (nyk. Korvattu)-statuksella olevien opintojen yhteismäärä